

Indústria Fortaleses i debilitats

El polígon petroquímic nord a Tarragona ■ JUDIT FERNÁNDEZ / ARXIU

Química.cat

PES • El sector representa a Catalunya el 43% de la producció total de l'Estat i el 38% dels treballadors afiliats a la Seguretat Social **RECESSIÓ** • Ha patit la crisi econòmica amb menys intensitat i n'ha sortit més ràpid, amb un creixement del 8,7% el juny passat **ESPECIALITZACIÓ** • El Principat està centrat en els subsectors amb més futur: consum i salut

José G. Montalvo

Quin és el sector econòmic català que pesa més en el seu àmbit a nivell estatal? Quin és el sector més important de la indústria catalana? Si ha pensat en el sector químic ha encertat. Segons la comptabilitat regional de l'INE, la indústria química catalana representa el 43% de la producció de la indústria química espanyola i el 16% de la producció industrial de Catalunya. Segons les dades de la Seguretat Social, els afiliats del sector químic català representen el 38% dels afiliats espanyols. El creixement del sector químic català en els últims 15 anys es correspon amb l'evolució sectorial de l'activitat manufacturera en la UE: entre 1995 i 2005 el sector de productes químics va créixer un 42%, només per darrere del sector de material de transport (47%).

Des d'un punt de vista conjuntural el sector químic també és especial: ha sofert la crisi econòmica amb menys intensitat i n'ha sortit més ràpid. L'índex de producció industrial mostra que el 2009 el sector químic català va caure un 5,8%, menys de la meitat de la contracció

observada en el conjunt de la indústria manufacturera catalana (15,7%). A més, mentre la producció manufacturera catalana encara queia el 1,3% el juny del 2010, el sector químic ja estava creixent al 8,7%. De fet segons l'EPA l'ocupació en el sector químic i del cautxú català va créixer un 4% en el primer trimestre del 2010 i un impressionant 19,8% en el segon. Això significa que la seva recuperació és també més ràpida que l'observada a nivell estatal, on l'ocupació en el primer trimestre del 2010 es reduïa al 2%, encara que en el segon trimestre va augmentar un 4,7%.

Les pimes, que ara s'enfronten a l'amenaça del reglament Reach, copen el 92% del sector

El sector químic inclou diversos subsectors: la química bàsica (fertilizants, colorants, cautxú sintètic, derivats del petroli, matèries primeres plàstiques com polièsters o poliàmidas, etc.), la química de la salut humana, animal i vegetal (matèries primeres farmacèutiques, especialitats farmacèutiques, productes fitosanitaris, etc.) i la química de con-

sum (sabons, detergents, cosmètica, pintures, tintes, esmalts, etc.). El sector químic català produeix el 60% de la química de consum espanyola i el 50% de la química de la salut. Per tant, la química catalana està centrada en els subsectors de més futur (consum i salut) i que guanyen quota en el sector enfront de la química bàsica.

Clarament exportador

Des del punt de vista geogràfic una proporció important de la producció es concentra a Barcelona i el polígon petroquímic de Tarragona. El subsector de fibres artificials i sintètiques es concentra al Baix Llobregat i la Selva.

El sector químic català, excloent-ne el subsector farmacèutic, exporta aproximadament el 48% de la producció, especialment a altres països europeus com França, Alemanya, Itàlia i Portugal, amb una taxa de cobertura (exportacions sobre importacions) del 87,4%. En alguns productes com plaguicides, sabons, detergents i altres articles de neteja, perfums, productes de bellesa, i fibres artificials i sintètiques, la taxa de cobertura supera el 100%.

Empresarialment, el sector químic català es caracteritza per empreses petites i mitjanes (92%), en-

Reptes indefugibles

La innovació, l'estalvi energètic i la inversió en productes poc explorats com plantes dessalinitzadores, bioplàstics i nous materials de construcció són els reptes a què ha de fer front el sector químic en un futur immediat.

cara que estem acostumats a veure en la premsa notícies d'Azko Nobel, Repsol YPF, Ererros o Henkel.

Una de les amenaces futures és precisament l'impacte que l'aplicació del reglament Reach (que regularà la producció, importació i ús de substàncies químiques a Europa) tindrà sobre un sector format majoritàriament per pimes.

L'increment de costos provocat per la nova normativa i la competència de països amb una regulació més laxa (per exemple asiàtics) suposarà un risc important a la supervivència de moltes pimes del sector. Per aquest motiu Feique, la patronal del sector, ha sol·licitat fraccionar les taxes Reach i mesures de suport financer per a pimes com permetre l'amortització accelerada dels costos Reach, crèdits del BEI per finançar la inversió i control efectiu de les importacions de països que no apliquin aquesta normativa. El sector també ha sol·licitat un marc estable per poder realitzar contractes a llarg termini en matèria energètica tenint en compte la dependència energètica espanyola i, per tant, la vulnerabilitat a les fluctuacions al preu de l'energia.

José García Montalvo és catedràtic d'economia de la UPF